

Beste aanwezigen bij de Debatnacht, graag heet ik u welkom namens WORM, het Instituut voor Avantgardistische Recreatie te Rotterdam. Mijn naam is Matthijs IJgosse. Als eerste van onze drie toespraken vanaf deze kansel, wil ik u graag toespreken over de volgende kwestie, namelijk:

Uw stem telt, uw mening niet. En wees daar maar blij mee.

Vorige week woensdag beleefde Rotterdam het grootste echec in zijn democratische geschiedenis: de drempel voor het woonreferendum over de Woonvisie van ons college werd bij lange na niet gehaald. Een opkomst van 30 procent was benodigd; de teller bleef steken bij een schamele 16,9 procent. Het was een blamage.

Het was ook een blamage die niet was voorzien. Want in de weken voorafgaand aan het referendum werd onze stad geheel in bezit genomen door voor- en vooral: tegenstanders. Zij plakten posters. Zij reden door de straten met luide megafoons. Zij deelden folders en flyers uit. Zij maakten filmpjes. Ze traden aan in talkshows en debatten. Zij domineerden het nieuws. Overal waar het maar kon maakten zij hun punt. Overal legden zij het nog eens uit. Niemand hoefde te klagen dat hij of zij niet wist waar dit over ging. Rotterdam, kortom, was klaar voor het referendum.

Maar toen bleek dus van niet. Bijna niemand gaf sjoege. Terwijl wonen toch een zaak is die iedereen aan gaat. Het ging hier niet over een bestuurlijke abstractie als de stadsprovincie, waar Rotterdam in de jaren negentig een referendum over hield. Toen, een hele tijd geleden alweer, was de opkomst massaal. En dat terwijl de mensen toch minder wisten. Ze konden destijds onmogelijk van de hoed en de rand weten zoals tegenwoordig. En toch voelden de mensen zich toen wel geroepen om in de benen te komen. En nu niet meer. Hoe kan dat?

Het antwoord luidt: wij zijn meningen moe. Wij worden doodgegooid met meningen, dag-in, dag-uit. Meningen op de radio. Meningen op televisie. Meningen op de sociale media. Meningen in het nieuws. Het meent de hele dag dag door en het houdt maar niet op. Daarvan raken we afgestompt. Hoe meer meningen over de Woonvisie ten beste werden gegeven, hoe vaker de hakken in het zand zullen zijn gegaan. Wie dat niet gelooft, hoeft alleen maar naar die waardeloze opkomst van afgelopen week te kijken.

Jammer is dat wel. Want uw stem doet er wel degelijk toe. Uw stem is als een stipje, of in hedendaagse termen: als een pixel. Tezamen met honderdduizenden andere stipjes had u zo een forse voorstem kunnen laten horen. Of een forse tegenstem kunnen uitbrengen. Of desnoods: een weet-niet stem, want die mogelijkheid bestond ook. De thuisblijvers moeten met dat ongelijk leven: met de wetenschap kortom, dat ze op een cruciaal moment ervoor kozen niet gehoord te worden.

Maar wat doen de Thuisblijvers in de praktijk? Ze geven nog eens hun mening. Ze gaan omstandig uiteen zetten, bijvoorbeeld op Vers Beton, waarom zij niet zijn gaan stemmen. Ze willen nogmaals hun punt maken en hun mening ten beste geven. Terwijl ook zij toch onderhand moeten weten: een stem doet er toe. Een mening niet. Een mening zal de medemens langzaamaan een biet wezen. Een mening is tegenwoordig meer iets als een dagelijkse file: kennelijk onvermijdbaar, maar altijd weer vervelend.

Niet eens lang geleden, voor de opkomst van sociale media, was het niet makkelijk om een mening te delen. De mening was een voorrecht van columnisten en opinieleiders. Hun mening, die vaak maar één keer per week was te lezen, werd vervolgens nagepraat door tevreden lezers. Die sloegen vrouw, kind en collega's ermee om de oren. Daarna verspreidde een mening door het land; de mening werd courant –en kon soms onvermoede effecten teweeg brengen. Wie dat niet gelooft, hoeft alleen maar te kijken naar de teloorgang van het alcoholvrije biertje Buckler.

Verkondigers van meningen leven nog steeds in dat hoopvolle stramien. Zij willen gelezen worden. Zij willen gehoord worden. Zij willen iets bereiken. Maar steeds vaker bereiken zij alleen maar het tegenovergestelde: afstomping, apathie, onverschilligheid.

Daarom: houdt uw mening voor u. Deel hem niet. Hoor en zie hoe anderen hun kruik ermee verschieten. Laat andermans morele verontwaardiging van u afglijden en bewaar die voor kwesties die uzelf daadwerkelijk aan gaan. Participeer niet in het debat. Vindt gerust van alles, maar deel dat gewoon lekker niet. Breng uw stem uit als kan, dat wel. Koester het stemmen. En kieper de meningen overboord. Ze zijn uw aandacht niet waard.

Daarom: Uw stem telt, uw mening niet.